

zaaknummer 2014W1257

Datum beslissing: 29 juli 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) de volgende beslissing inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Franciscanessen van
Heythuysen,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde 1

en

wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Franciscanessen van
Heythuysen,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde 2

en

wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Franciscanessen van
Heythuysen,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde 3

en

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Franciscanessen van
Heythuysen,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde 4.

1. De procedure

Het klaagschrift, waarin geen namen van aangeklaagden zijn genoemd maar waarin in plaats daarvan is vermeld “nonnen van Franciscanessen van Heythuysen” is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 september 2014.

Bij brief van 10 oktober 2014 is zuster [naam], provinciale overste van de Franciscanessen van Heythuysen (hierna ook: de congregatie), door de griffie verzocht om nadere gegevens te verstrekken omtrent de identiteit van de door klaagster aangeklaagde zusters.

Op 12 december 2014 heeft de griffie namens de overste een brief ontvangen van mevrouw J. Doe, juridisch stafmedewerker KNR.

Op 28 augustus 2015 heeft de griffie een e-mail ontvangen van mr. Viellevoeye-Geers, waarin zij de namen opgeeft van personen die klaagster als aangeklaagden wenst aan te merken.

Op 9 september 2015 heeft de griffie een brief met bijlage ontvangen van de overste.

Op 20 oktober 2015 is bij de griffie een korte inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van de overste.

Op 9 maart 2016 heeft de griffie een brief ontvangen van mr. Viellevoeye-Geers, met bijlagen.

Op 16 maart 2016 heeft de griffie een brief ontvangen van mr. Viellevoeye-Geers, met bijlage.

Op 23 mei 2016 is klaagster, in het bijzijn van haar juridisch adviseur en een vertrouwenspersoon, door de voorzitter van de Klachtencommissie, in het bijzijn van de griffier mr. Bongaerts, gehoord op haar huisadres. Namens de congregatie was aanwezig mevrouw [naam], adjunct-directrice van de congregatie. Er is een verslag van gehoor opgemaakt, dat aan partijen is toegestuurd.

Op 5 juli 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is om medische reden niet ter zitting verschenen - een medische verklaring is overgelegd. Wel is verschenen haar juridisch adviseur mr. Viellevoeye-Geers.

Namens de congregatie is niemand ter zitting verschenen. Bij brief van 2 februari 2016 heeft de overste bericht dat zij niet in staat is ter zitting te verschijnen en bij e-mail van 9 juni 2016 heeft mevrouw [naam] bericht dat er geen mogelijkheid is om een andere vertegenwoordiger van de congregatie de zitting te laten bijwonen. Tevens heeft zij meegedeeld dat er geen bezwaar is om de zitting door te laten gaan buiten aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de congregatie.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Klaagster was de oudste van een gezin met negen kinderen. De vader van klaagster was technisch medewerker in het ziekenhuis te [plaats]. Het gezin woonde in een houten huisje op het ziekenhuisterrein. Klaagster speelde vaak met haar broertjes en zusjes op het ziekenhuisterrein en zij kwam vaak in het ziekenhuis om haar vader te zoeken.

Klaagster weet niet precies hoe het seksueel misbruik begon, daar zij nog heel jong was. De zusters van de congregatie waren werkzaam in het ziekenhuis en sloten klaagster (mogelijk als straf, klaagster weet niet waarom) op in het mortuarium, beneden in de kelder van het ziekenhuis. Dit op zich was al een traumatische ervaring voor klaagster.

Toen klaagster ongeveer zes jaar oud was en zij wederom in het mortuarium werd opgesloten, werd zij door de zusters op een bed gelegd in de ruimte van het mortuarium. Er waren daar meerdere zusters aanwezig, ongeveer vier tot vijf zusters. Er werden voorwerpen in klaagsters vagina gestopt. Dit voelde aan als harde voorwerpen. Het kunnen vingers zijn geweest, maar klaagster denkt dat het eerder voorwerpen zijn geweest. Er was allemaal bloed dat uit haar vagina kwam en de zusters lieten klaagster aan haar lot over. Tijdens dit seksueel misbruik werd klaagster stevig door de zusters vastgehouden. Klaagster werd daarbij geknepen, alsof zij geen echt persoon was, maar een object.

Deze vorm van verkrachting heeft vaker plaatsgevonden. Hoe vaak het precies heeft plaatsgevonden, kan klaagster niet zeggen. Het seksueel misbruik stopte toen klaagster tussen de 10 en 11 jaar oud was.

Klaagster kan zich nog herinneren dat zij zich enorm eenzaam voelde, ook omdat haar vader, die toch op het ziekenhuisterrein moest zijn, haar niet kon helpen.

Klaagster kan zich herinneren dat de zusters bang waren dat klaagster het zou vertellen aan haar ouders. Zij heeft wel geprobeerd om iets te vertellen aan haar ouders, maar haar ouders lieten haar direct merken dat zij zelf iets verkeerd had gedaan. Dit kwam mogelijk door de enorme afhankelijkheidssituatie waarin het gezin jegens de congregatie verkeerde. Klaagster durfde vervolgens niets meer te zeggen.

In principe was er geen echte relatie tussen aangeklaagden en klaagster. Klaagster weet niet hoe de zusters heetten, zij kan de zusters slechts beschrijven. Zij droegen een kap. Klaagster kan aangeklaagden mogelijk herkennen van foto's. Klaagster is echter ook bang om iemand vals te beschuldigen.

Klaagsters broer, de heer [naam], is ook door de Franciscanessen van Heythuysen als straf in het mortuarium bij de lijken opgesloten.

2.2 Klaagster heeft in 2009 een herseninfarct gehad, waardoor zij eenzijdig verlamd is geraakt. Het verleden blijft haar bezighouden. Zij heeft haar hele leven last gehad van angsten en paniekaanvallen. Ook wordt klaagster heel angstig bij het idee niet geloofd te worden. Dit is ook de reden waarom zij deze zaak pas laat heeft gemeld. Zij is bang om dicht te klappen en onderuit te gaan bij een zitting bij de Klachtencommissie.

Klaagster is getrouwd en heeft twee kinderen. Klaagster heeft weten te overleven door het verdringen van haar traumatische ervaringen. Klaagster kon het onder controle houden tot zij een jaar of 40 was. Toen haar moeder overleed, werd klaagster depressief. Via haar huisarts heeft zij toen hulp gekregen van dr. [naam]. Vanaf 1982 tot 2012 is [naam] haar psychomotorisch therapeut geweest. Door [naam] is ook de diagnose PTSS gesteld. Klaagster is twee keer opgenomen op een psychiatrische afdeling van een ziekenhuis in verband met hevige paniekaanvallen. Zij is toen met medicatie behandeld. Klaagster heeft vele nachtmerries, paniekaanvallen en pijn moeten doorstaan om door de therapie heen te komen. Het heeft haar hele leven bepaald.

2.3 Het doel van de procedure is erkenning door de congregatie dat het geschetste misbruik heeft plaatsgevonden, dat daar excuses voor worden gemaakt en dat er financiële genoegdoening wordt gegeven.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

De overste heeft aanvankelijk gesteld dat het klaagschrift te weinig aanknopingspunten bevat die kunnen leiden naar concrete personen. Het is bijna niet mogelijk ter zake doende informatie over de zusters te [plaats] te verstrekken, met betrekking tot het tijdvak 1951-1961. Bevestigd kan worden dat er zusters van de congregatie in dienst waren van het ziekenhuis, dat onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid viel van de Vereniging voor RK ziekenhuizen.

De congregatie beschikt niet over het archief van het ziekenhuis te [plaats], noch over lijsten van namen van zusters die in dit ziekenhuis zouden hebben gewerkt. De overste kan zich herinneren dat daar naar schatting zo'n 25 à 30 zusters in die jaren werkzaam waren. Ook in de kronieken uit die jaren zijn geen aanwijzingen gevonden over welke zusters van de congregatie daar hebben gewerkt.

Uiteindelijk zijn een zevental namen door klaagster genoemd. Deze zusters kunnen niets meer melden, nu zij allen zijn overleden.

Aangeklaagde 1 was van [datum] tot [datum] als ziekenverpleegster werkzaam in het ziekenhuis te Oldenzaal.

Aangeklaagde 2 was van [datum] tot [datum] werkzaam in het ziekenhuis, eerst als verpleegster, later als hoofdverpleegster.

Aangeklaagde 3 was van [datum] tot [datum] werkzaam in het ziekenhuis als verpleegster.

Aangeklaagde 4 was van [jaar] tot [jaar] werkzaam in het ziekenhuis als verpleegster.

Zusters die ook maar iets van verheldering zouden kunnen brengen, zijn overleden.

Aangeklaagden komen niet voor in de informatie die de congregatie van de Commissie Deetman heeft ontvangen. De congregatie tast in het duister. De overste kan niet meer dan dit inbrengen tegen de klacht van klaagster.

De overste merkt voorts op dat het natuurlijk zeer spijtig is dat klaagster nog steeds lijdt aan de erge pijn, waarvan zij denkt dat aangeklaagden daar debet aan zijn, en er niemand meer is die enig licht kan werpen op de situatie van destijds. Het spijt de overste zeer dat zij klaagster niet die informatie kan geven, waardoor zij mogelijk een punt zou kunnen zetten achter de pijnlijke jeugdervaringen.

4. De ontvankelijkheid

4.1 Alvorens inhoudelijk op de zaak kan worden ingegaan, dient de vraag beantwoord te worden of klaagster ontvankelijk is in haar klacht.

Reeds vanaf het begin van de onderhavige procedure waren de namen van de zusters die volgens klaagster het seksueel misbruik hebben gepleegd niet bekend.

Het klaagschrift is aanvankelijk ingediend tegen 'nonnen van Franciscanessen van Heythuysen'. De klacht was gericht tegen niet nader genoemde zusters, werkzaam in het ziekenhuis te [plaats]. Uit het klaagschrift blijkt dat klaagster niet weet hoe de nonnen heetten. Klaagster heeft vermeld dat zij bang is om iemand vals te beschuldigen.

Uiteindelijk zijn in augustus 2015 een zevental namen opgegeven, die klaagster als aangeklaagden wenste te beschouwen. Later bleek dat drie van deze genoemde personen niet in het ziekenhuis te [plaats] hebben gewerkt noch gewoond. De juridisch adviseur van klaagster heeft verklaard dat deze drie zusters niet langer als aangeklaagden worden aangemerkt.

Tijdens het gehoor van klaagster op 23 mei 2016 te [plaats] heeft de juridisch adviseur meegedeeld dat de kwestie van de namen lastig is. De genoemde namen zijn naar boven gekomen nadat klaagster er met haar broer over had gesproken. Die namen komen uit zijn geheugen. Door en namens klaagster is verklaard dat niet duidelijk is hoe klaagsters broer op deze namen is gekomen. De genoemde namen komen in ieder geval niet uit het geheugen van klaagster.

Op de vraag van de voorzitter, hoe we nu weten dat het juist aangeklaagden 1, 2, 3 en 4 zijn geweest die het misbruik hebben gepleegd - er werkten daar destijds immers 25 tot 30 zusters - heeft klaagster geantwoord dat dit moeilijk is voor haar. Zij weet het niet en kan er niet achter komen. Klaagster heeft er naar eigen zeggen lang over nagedacht, maar heeft geen beeld bij de namen. Zij is niet zelf achter de namen gekomen en kan zich de namen echt niet herinneren. De broer van klaagster heeft weliswaar meerdere namen genoemd, maar hij is zelf niet bij de beschreven gebeurtenissen aanwezig geweest en daarenboven is niet duidelijk hoe hij aan deze namen is gekomen. Vast staat dat klaagster zelf zich de namen van de zusters niet kan herinneren.

Ook uit de overgelegde steunverklaringen zijn geen namen gebleken. Er wordt enkel gesproken over (meerdere) nonnen/zusters van het ziekenhuis in [plaats].

4.2 De Klachtencommissie ziet voorts geen bijkomende omstandigheden die aannemelijk maken dat aangeklaagden 1, 2, 3 en 4 ook daadwerkelijk de personen zijn die in de door klaagster genoemde periode als daders geïdentificeerd kunnen worden van het door klaagster gestelde seksueel misbruik.

4.3. Gelet op hetgeen in 4.1 en 4.2. is overwogen, is naar het oordeel van de Klachtencommissie dan ook niet voldoende komen vast te staan dat de door klaagster aangeduide zusters, aangeklaagden 1, 2, 3 en 4, de personen zijn tegen wier gedragingen de klacht is gericht. Daarmee is niet voldaan aan de strekking van artikel 3.2 van de Procedure.

4.4. Dit brengt met zich mee dat klaagster niet ontvankelijk moet worden verklaard in haar klacht.

5. De beslissing

De Klachtencommissie verklaart klaagster niet ontvankelijk in haar klacht.

Deze beslissing is vastgesteld op 29 juli 2016 door: mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, W.A.M.C. Mol en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. T.F.A.M. Hoogenboom,
voorzitter